

Posudek oponenta

Disertační opus **Martina Hůly** s názvem „**Evolutionary Aspects of the Human Aesthetic Responses to Flowers**“ sestává z úvodního textu (str. 8-35) a příloh sestávajících ze tří publikací a jednoho rukopisu.

Centrální téma bylo vhodně zvoleno. O tom, že rostliny mají pro člověka estetické kvality víme všichni, ale tato skutečnost byla dosud jen vzácně tematizována v podobě vědeckých pojednání. To zřetelně kontrastuje se studiem estetického hodnocení živočichů, kterému se dnes věnuje celá řada pracovišť naše nevyjímaje.

Úvodní text je sepsán přehledně, logicky a vhodně doplňuje a uvádí jádro disertace, kterým je příloha v podobě publikací a rukopisů. Není pouhým opakováním toho, co je napsáno v těchto dílčích pracích.

Publikace v příloze jsou publikovány v časopisech, které jsou kvalitní. Jeden širokým a mezioborovým zaměřením (*PeerJ* IF=2.7), druhé dva pak specialisované, leč pro dané téma zcela relevantní (*Evolutionary Human Sciences* a *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*; IF = 2.6 and 3.6). Ani v případě rukopisu čtvrté práce nemám sebemenších pochyb o tom, že úspěšně projde publikačním procesem, pokud se tak již od odevzdání disertace nestalo.

První z prací (Hůla a Flegr, 2016. *PeerJ*, 4, e2106) je

Otázka 1: Nejsem si zcela jist, zda dobře chápu pořadí a složení stimulů předkládaných jednotlivým respondentům, nicméně se mi podává, zda odbarvené (sepia) květy netvořily příliš velkou část prezentovaných stimulů. To by mohlo zvýhodnit minoritní barvy.

Otázka 2: Nemohli respondenti díky umělosti a pravidelnosti experimentálního designu přijít na princip úlohy?

Druhá z prací (Hůla a Flegr, 2021. *Evolutionary Human Sciences*, 3, E5. doi:10.1017/ehs.2020.66) je celkově nejzajímavější. Testuje především rozdíly v hodnocení květů a plodů a to jak u rostlin respondentům dobře známých, tak i neznámých (afrických). Vysoce oceňuji zejména diskusi.

Otázka 3: Uvažovali jsme o možnosti, že kvality prostředí jsou lépe popsány květy než plody? V africkém prostředí plody signalizují nikoli přítomnost potravy, ale konec sezóny a nastupující období sucha a hladu v dané oblasti. Naopak květy predikují období dešťů přinášející pastvu pro velké kopytníky a tedy dostatek masa pro lovce a sběrače.

Třetí z prací (Hůla a Šámalová, 2023. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*) je věnována mezikulturnímu srovnání. Potvrzuje vysokou mezikulturní shodu hodnocení krásy.

Otázka 4: Dle našich rozsáhlých zkušeností s pořadovými daty tohoto typu, věrohodnost výsledného pořadí prudce klesá, jakmile poklesne počet respondentů pod cca 80-100.

Bereme-li v úvahu nízkou shodu mezi respondenty v případě keňského vzorku, doporučuji velkou opatrnost při generalizaci získaných výsledků. ICC pro průměr je obecně dosti optimistický odhad. Vhodnější by bylo aplikovat metody založené na randomizacích.

Čtvrtá z prací (Hůla, Šámalová a Flegr: Symmetry, prototypicality, complexity, color, and human aesthetic response to real flowers and their photographs) musela být nejpracnější. Kombinuje výsledky hodnocení reálných květů s hodnocením obrázků. V obou případech je srovnáváno hodnocení barevných květů/fotografií s nebarevnými (monochromatické světlo či sepia přebarvení). Nejzajímavějším metodickým zjištěním je, že estetické hodnocení reálných objektů a jejich fotografií se shoduje. Ke stejnému závěru jsme dospěli před několika lety při srovnání hodnocení bezobratlých a jejich fotografií.

Otázka 5. Studovali jste vliv reálné velikosti květu na jeho hodnocení?

Závěrem konstatuji, že hodnocená disertační práce je velmi kvalitní a beze zbytku splňuje nároky, které na přírodovědecké fakultě UK na takové práce klademe. Je tedy vhodným podkladem k udělení titulu Ph.D. Bez váhání ji tedy doporučuji k obhajobě a kladnému hodnocení.

V Praze dne 10.12.2023

prof. RNDr. Daniel Frynta, Ph.D.